

Ο ΑΓΙΟΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΕΔΕΣΣΗΣ, ΠΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΑΛΜΩΠΙΑΣ – ΜΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΟΡΦΗ ΑΓΙΟΤΗΤΑΣ

**Με την ευκαιρία του εορτασμού της οσιακής κοιμήσεώς Του (08-08-2026)
υπό Γεωργίου Πούλου (Λυκειάρχου)**

Η Εκκλησία σε κάθε εποχή αναδεικνύει ανθρώπους που με τη ζωή και το παράδειγμά τους γίνονται ζωντανές μαρτυρίες του Ευαγγελίου. Οι άγιοι δεν είναι πρόσωπα απομακρυσμένα από την καθημερινότητα, αλλά άνθρωποι που έζησαν μέσα στις ίδιες δυσκολίες με όλους, αντιμετώπισαν δοκιμασίες, αγωνίστηκαν πνευματικά και με τη χάρη του Θεού κατόρθωσαν να μεταμορφώσουν ολόκληρη τη ζωή τους σε διακονία αγάπης. Μία από τις σημαντικότερες μορφές της σύγχρονης Ορθόδοξης Εκκλησίας είναι ο Άγιος Καλλίνικος, Μητροπολίτης Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας, ένας επίσκοπος που ξεχώρισε για την ταπείνωση, την αγάπη, την ανιδιοτέλεια και τη βαθιά ποιμαντική του μέριμνα.

Ο Άγιος Καλλίνικος γεννήθηκε στις 16 Ιανουαρίου 1919 στα Σιταράλωνα Αιτωλίας και έλαβε το όνομα Δημήτριος. Μεγάλωσε σε οικογένεια με έντονη εκκλησιαστική παράδοση. Ο παππούς του ήταν ιερέας, ο μεγαλύτερος αδελφός του έγινε αργότερα Μητροπολίτης Διδυμοτείχου, ο μικρότερος αδελφός του χειροτονήθηκε ιερέας, ενώ και ο σύζυγος της αδελφής του διακονούσε ως κληρικός. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον ο μελλοντικός Άγιος έμαθε από μικρός να αγαπά την Εκκλησία, να προσεύχεται και να θεωρεί τη διακονία του Θεού ως σκοπό της ζωής του.

Τα νεανικά του χρόνια συνέπεσαν με μία από τις πιο δύσκολες περιόδους της ελληνικής ιστορίας. Παρά τις στερήσεις της Κατοχής και του Εμφυλίου, κατάφερε να σπουδάσει στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Παράλληλα υπηρέτησε την πατρίδα του στον ελληνικό στρατό, στον Λόχο Ορεινών Καταδρομών. Οι εμπειρίες του πολέμου τον σημάδεψαν βαθιά και ενίσχυσαν ακόμη περισσότερο την πεποίθησή του ότι μόνο η αγάπη, η ειρήνη και η συμφιλίωση μπορούν να θεραπεύσουν τις πληγές των ανθρώπων.

Μετά την αποκατάσταση της ειρήνης επέστρεψε στην Ιερά Μητρόπολη Αιτωλίας, όπου υπηρέτησε ως γραμματέας του Μητροπολίτη Ιεροθέου. Διακρίθηκε για την εργατικότητα, την υπευθυνότητα και την απόλυτη αφοσίωσή του στα καθήκοντά του. Παράλληλα ανέπτυξε αξιόλογη δράση ως λαϊκός ιεροκήρυκας. Ο λόγος του ήταν απλός, κατανοητός και βαθιά βιωματικός. Δεν επιδίωκε να εντυπωσιάσει με τη ρητορική του, αλλά να οδηγήσει τους ανθρώπους σε ουσιαστική σχέση με τον Χριστό.

Το 1957 χειροτονήθηκε πρεσβύτερος και ανέλαβε το αξίωμα του Πρωτοσυγκέλλου της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας. Η ποιμαντική του προσφορά, η θεολογική του κατάρτιση και το ακέραιο ήθος του έγιναν ευρύτερα γνωστά. Έτσι, στις 24 Ιουνίου 1967, η Εκκλησία της Ελλάδος τον εξέλεξε Μητροπολίτη Εδέσσης και Πέλλης. Η εκλογή του δεν αποτέλεσε προσωπική επιδίωξη, αλλά νέα ευθύνη, την οποία αποδέχθηκε με ταπείνωση και πλήρη επίγνωση της αποστολής του.

Από την πρώτη ημέρα της ποιμαντορίας του αφιερώθηκε ολοκληρωτικά στο ποίμνιό του. Περίοδευε αδιάκοπα σε κάθε χωριό και ενορία, λειτουργούσε συχνά, κήρυττε τον λόγο του Θεού και εξομολογούσε τους πιστούς. Πίστευε ότι ο επίσκοπος οφείλει να βρίσκεται κοντά στον λαό του και όχι να περιορίζεται στα διοικητικά του καθήκοντα. Γνώριζε προσωπικά τους περισσότερους ιερείς και πολλούς από τους πιστούς της Μητροπόλεώς του, γεγονός που δημιουργούσε ισχυρούς δεσμούς εμπιστοσύνης και αγάπης.

Ιδιαίτερη μέριμνα έδειξε για την ενίσχυση του ιερού κλήρου. Αναζητούσε νέους με εκκλησιαστικό φρόνημα και τους ενθάρρυνε να ακολουθήσουν την ιεροσύνη. Συνολικά χειροτόνησε περίπου εβδομήντα κληρικούς, ανάμεσα στους οποίους συγκαταλέγονται ο σημερινός Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεος, ο ηγούμενος της Ιεράς Μονής Αγίου Διονυσίου Ολύμπου αρχιμανδρίτης Μάξιμος και ο διάδοχός του στον θρόνο της Εδέσσης, Μητροπολίτης Ιωήλ. Η επιλογή αυτών των προσώπων αποδεικνύει τη διορατικότητα και τη διάκρισή του στην ανάδειξη άξιων εργατών του Ευαγγελίου.

Παράλληλα εργάστηκε συστηματικά για την καλλιέργεια της ευλάβειας προς τους Αγίους της Εκκλησίας. Θεωρούσε ότι η σχέση του πιστού με την Παναγία και τους Αγίους οδηγεί πάντοτε σε βαθύτερη κοινωνία με τον Χριστό. Για τον λόγο αυτό αφιέρωσε ναούς σε διάφορους Αγίους και ανέδειξε ιδιαίτερα τους τοπικούς Αγίους της Μητροπόλεώς του, όπως την Αγία Χρυσή, την Αγία Παρθενομάρτυρα της Εδέσσης, την Αγία Βάσσα και τον Άγιο Ιλαρίωνα Επίσκοπο Μογλενών. Με τον τρόπο αυτό ενίσχυσε την ιστορική και πνευματική ταυτότητα της τοπικής Εκκλησίας και συνέβαλε στην αναζωπύρωση της εκκλησιαστικής ζωής.

Εκείνο όμως που έκανε τον Άγιο Καλλίνικο να ξεχωρίζει περισσότερο ήταν ο τρόπος με τον οποίο αντιμετώπιζε τους ανθρώπους. Ήταν πάντοτε προσιτός, χαμογελαστός και γεμάτος κατανόηση. Δεν έκανε διακρίσεις ανάμεσα σε πλούσιους και φτωχούς, μορφωμένους και απλούς ανθρώπους. Όλοι έβρισκαν κοντά του έναν πατέρα που άκουγε με προσοχή, συμβούλευε με διάκριση και παρηγορούσε με ειλικρινή αγάπη. Η συμπεριφορά του δεν ήταν αποτέλεσμα κοινωνικής ευγένειας, αλλά καρπός της βαθιάς χριστιανικής του ζωής.

Η αγάπη του Αγίου Καλλινίκου προς τον άνθρωπο εκφραζόταν καθημερινά μέσα από απλές, αλλά ουσιαστικές πράξεις. Δεν περιοριζόταν στη διδασκαλία του Ευαγγελίου από τον άμβωνα, αλλά προσπαθούσε να το εφαρμόζει σε κάθε στιγμή της ζωής του. Ήταν άνθρωπος εξαιρετικά φιλόξενος και καταδεκτικός. Όποιος επισκεπτόταν τη Μητρόπολη, είτε ήταν κληρικός είτε λαϊκός, αισθανόταν ότι γινόταν δεκτός από έναν στοργικό πατέρα. Πολλές φορές ο ίδιος φρόντιζε προσωπικά τους επισκέπτες του, προσφέροντάς τους ένα απλό κέρασμα ή φροντίζοντας για τις ανάγκες τους. Η στάση αυτή δεν αποτελούσε τυπική ευγένεια, αλλά έμπρακτη έκφραση της ταπεινώσεως που χαρακτήριζε ολόκληρη τη ζωή του. Πίστευε ότι ο επίσκοπος δεν βρίσκεται πάνω από τους ανθρώπους, αλλά ανάμεσά τους, υπηρετώντας τους κατά το παράδειγμα του ίδιου του Χριστού.

Ιδιαίτερα γνωστή υπήρξε και η αφιλαργυρία του. Τα υλικά αγαθά δεν είχαν καμία θέση στην καρδιά του. Όσα χρήματα αποκτούσε τα διέθετε σχεδόν αμέσως για την ανακούφιση φτωχών οικογενειών, ασθενών, νέων που σπούδαζαν ή ανθρώπων που αντιμετώπιζαν σοβαρά προβλήματα. Ποτέ δεν επιδίωκε να γίνει γνωστή η ελεημοσύνη του. Αντίθετα, φρόντιζε η προσφορά του να παραμένει κρυφή, θεωρώντας ότι μόνο ο Θεός πρέπει να γνωρίζει κάθε έργο αγάπης. Όταν εκοιμήθη, διαπιστώθηκε ότι στο προσωπικό του ταμείο υπήρχαν ελάχιστα χρήματα, γεγονός που επιβεβαίωνε τον τρόπο με τον οποίο είχε διαχειριστεί ολόκληρη τη ζωή του.

Χαρακτηριστικό της ευαισθησίας και της ακρίβειάς του ήταν και ένα περιστατικό που αναφέρεται συχνά στον βίο του. Όταν η μητέρα του χρειάστηκε να μεταφερθεί στο νοσοκομείο, δεν επέτρεψε να χρησιμοποιηθεί το αυτοκίνητο της Μητροπόλεως για προσωπική εξυπηρέτηση. Κάλεσε ταξί για τη μεταφορά της, ενώ ο ίδιος ακολούθησε με το υπηρεσιακό όχημα. Με τη στάση αυτή ήθελε να δείξει ότι η

εκκλησιαστική περιουσία αποτελεί περιουσία του λαού του Θεού και δεν πρέπει ποτέ να χρησιμοποιείται για προσωπικές ανάγκες, ακόμη και από τον ίδιο τον επίσκοπο.

Εξίσου σημαντική υπήρξε και η ανεξικακία του. Παρά τις δυσκολίες και τις άδικες επικρίσεις που κατά καιρούς δέχθηκε, δεν κράτησε κακία απέναντι σε κανέναν. Δεν απαντούσε με σκληρότητα ούτε επιδίωκε να δικαιώσει τον εαυτό του. Προτιμούσε να συγχωρεί και να προσεύχεται για όσους τον αδικούσαν, πιστεύοντας ότι η αγάπη προς τους εχθρούς αποτελεί την κορυφή της χριστιανικής ζωής. Η συμπεριφορά αυτή έκανε βαθιά εντύπωση στους ανθρώπους που τον γνώριζαν και συνέβαλε ώστε να τον θεωρούν ήδη από τότε άνθρωπο μεγάλης πνευματικής ωριμότητας.

Ιδιαίτερη θέση στη ζωή του κατείχε και ο μοναχισμός. Αγαπούσε βαθιά το Άγιον Όρος, το οποίο επισκεπτόταν συχνά για προσευχή και πνευματική ενίσχυση. Εκεί συνδέθηκε με σπουδαίες μορφές της εποχής του, οι οποίες αναγνώριζαν την αγιότητα και την καθαρότητα της ζωής του. Ανάμεσά τους ξεχωρίζει ο Άγιος Παΐσιος ο Αγιορείτης, ο οποίος είχε εκφράσει τον θαυμασμό του για τον Μητροπολίτη Καλλίνικο και είχε αναφέρει σε πνευματικό του τέκνο ότι δεν είχε γνωρίσει άλλον επίσκοπο να βρίσκεται σε τόσο υψηλή πνευματική κατάσταση. Αντίστοιχα, ο Άγιος Ιάκωβος Τσαλίκης είχε χαρακτηρίσει επανειλημμένα τον Επίσκοπο της Εδέσσης ως άγιο, ενώ ο σοφός ιερομόναχος Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος, στον επικήδειο λόγο του, τόνισε ότι με την κοίμησή του η Εκκλησία έγινε πραγματικά φτωχότερη. Οι μαρτυρίες αυτές αποκτούν ιδιαίτερη σημασία, καθώς προέρχονται από ανθρώπους με αναγνωρισμένη πνευματική ζωή, οι οποίοι διέκριναν στο πρόσωπό του τη χάρη του Θεού.

Το 1984 άρχισε η τελευταία μεγάλη δοκιμασία της ζωής του. Διαγνώστηκε με καρκίνο στον εγκέφαλο και υποβλήθηκε σε δύσκολη θεραπεία. Παρά τους έντονους πόνους και τη σωματική εξάντληση, δεν έπαψε ούτε μία στιγμή να ευχαριστεί και να δοξάζει τον Θεό. Αντιμετώπισε την ασθένεια με αξιοθαύμαστη υπομονή, χωρίς παράπονα και χωρίς να χάσει την εσωτερική του ειρήνη. Ακόμη και στο κρεβάτι του πόνου παρηγορούσε τους άλλους, δίνοντάς τους κουράγιο και ελπίδα. Η στάση του απέναντι στη δοκιμασία αποτέλεσε το τελευταίο μεγάλο μάθημα που άφησε στο ποίμνιό του.

Στις 7 Αυγούστου 1984 παρέδωσε ειρηνικά την ψυχή του στον Κύριο σε νοσοκομείο της Αθήνας, σε ηλικία εξήντα πέντε ετών. Η είδηση της κοιμήσεώς του συγκίνησε βαθιά τον λαό της Μητροπόλεως Εδέσσης. Στην εξόδιο ακολουθία συμμετείχαν πολλοί αρχιερείς, πλήθος κληρικών και αμέτρητοι πιστοί, οι οποίοι συνόδευσαν τον αγαπημένο τους ποιμένα με αισθήματα ευγνωμοσύνης και συγκίνησης. Για τους περισσότερους δεν επρόκειτο μόνο για τον αποχαιρετισμό ενός επισκόπου, αλλά ενός πραγματικού πατέρα που είχε αφιερώσει ολόκληρη τη ζωή του στη διακονία της Εκκλησίας.

Μετά την κοίμησή του άρχισαν να πληθαίνουν οι μαρτυρίες ανθρώπων που ανέφεραν ότι έλαβαν βοήθεια με τις πρεσβείες του. Πολλοί μίλησαν για θεραπείες, για θαυμαστές επεμβάσεις σε δύσκολες στιγμές της ζωής τους και για εμφανίσεις του Αγίου που τους ενίσχυσαν στην πίστη. Ιδιαίτερη συγκίνηση προκάλεσε η εκταφή των ιερών λειψάνων του στις 25 Σεπτεμβρίου 2020, όταν πολλοί από τους παρισταμένους μαρτύρησαν ότι αισθάνθηκαν έντονη ευωδία, γεγονός που στην ορθόδοξη παράδοση θεωρείται σημείο της χάριτος του Θεού.

Εν προκειμένω γράφει ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ιερόθεος: «Μου έδωσε ο Θεός την δωρεά να δω τα τέλη ενός Αρχιερέως, ως ενός αγιορείτου ασκητού, ενός

πραγματικού ερημίτου μοναχού. Πάνω στο κρεβάτι της ασθενείας του, όπου συνεχώς δόξαζε τον Θεό, έβλεπα έναν όσιο ασκητή και μάρτυρα, με τον τρόπο που αντιμετώπιζε την ασθένειά του, και όχι απλώς έναν Επίσκοπο. Το άλλο θαυμαστό που αισθάνθηκα είναι ότι ειρήνευε τους ανθρώπους που τον πλησίαζαν και είδα θαυματουργικές επεμβάσεις. Καθόμουν δίπλα του στο κρεβάτι του νοσοκομείου, διαβάζοντας κυρίως την «Φιλοκαλία των ιερών Νηπτικών» και με τρόπο ανέκφραστο θεραπεύθηκα από μια σωματική ασθένεια που με ταλαιπωρούσε εκείνον τον καιρό. Αλλά και κατά την εξόδιο ακολουθία του θεράπευσε από μια πολυχρόνια ασθένεια μια πνευματική του θυγατέρα, από την Αιτωλοακαρνανία, η οποία δεν μπορούσε να θεραπευθεί από πολλούς ιατρούς τους οποίους είχε επισκεφθεί. Οι θαυματουργικές του επεμβάσεις είναι πολλές. Ακόμη όσο ζούσε ελευθέρωσε με τις προσευχές του ανθρώπους από τα δαιμόνια που τους είχαν καταλάβει. Στα βιβλία που έγραψα περιγράφω τέτοια θαυματουργικά σημεία. Μετά την κοίμησή του εμφανίζεται στον ύπνο πολλών ανθρώπων και τους βοηθά αποτελεσματικά, όπως και πολλοί ομολόγησαν ότι ωφεληθήκαν ποικιλοτρόπως από τον Καλλίνικο, όταν τον επικαλέστηκαν ή όταν επισκέφθηκαν τον τάφο του».

Η πίστη του λαού στην αγιότητά του παρέμεινε ζωντανή όλα τα χρόνια που ακολούθησαν. Έτσι, στις 23 Ιουνίου 2020, το Οικουμενικό Πατριαρχείο προχώρησε στην επίσημη αγιοκατάταξή του, αναγνωρίζοντας εκείνο που οι πιστοί ήδη βίωναν στις καρδιές τους. Η απόφαση αυτή προκάλεσε μεγάλη χαρά όχι μόνο στην Ιερά Μητρόπολη Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας, αλλά και σε ολόκληρη την Ορθόδοξη Εκκλησία.

Σήμερα η ιερά κάρα του φυλάσσεται στο παρεκκλήσιο του Ακαθίστου Ύμνου, μέσα στο Μητροπολιτικό Οίκημα της Έδεσσας, όπου καθημερινά προσέρχονται πιστοί για να προσευχηθούν και να ζητήσουν τη μεσιτεία του. Η μνήμη του τιμάται στις 8 Αυγούστου, ημέρα της οσιακής κοιμήσεώς του, και στις 15 Οκτωβρίου, ημέρα της ανακομιδής των ιερών λειψάνων του. Η λειτουργική του ακολουθία συντάχθηκε από τον διάδοχό του, Μητροπολίτη Ιωήλ, ενώ ο αναλυτικός βίος του καταγράφηκε από τον Μητροπολίτη Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεο, ο οποίος υπήρξε πνευματικό του τέκνο.

Ο Άγιος Καλλίνικος αποτελεί μία από τις πιο φωτεινές μορφές της σύγχρονης Εκκλησίας. Η ζωή του αποδεικνύει ότι η αγιότητα δεν είναι κάτι μακρινό ή απρόσιτο, αλλά καρπός της καθημερινής πίστης, της ταπεινώσεως, της προσευχής και της ανιδιοτελούς αγάπης. Δεν άφησε πίσω του μεγάλα υλικά έργα ούτε επιδίωξε να καταγραφεί στην ιστορία για διοικητικές επιτυχίες. Η μεγαλύτερη παρακαταθήκη του είναι το παράδειγμα της ζωής του. Με τη σιωπηλή του προσφορά, την απλότητα του χαρακτήρα του, την αγάπη προς κάθε άνθρωπο και την ολοκληρωτική αφοσίωσή του στον Χριστό, έγινε ένας αληθινός ποιμένας και πατέρας του λαού του Θεού. Γι' αυτό και η μνήμη του παραμένει ζωντανή, όχι μόνο στις σελίδες των βιβλίων και στις εκκλησιαστικές τελετές, αλλά κυρίως στις καρδιές των ανθρώπων που συνεχίζουν να τον επικαλούνται με πίστη και να εμπνέονται από το φωτεινό παράδειγμά του.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ – ΚΟΝΤΑΚΙΟΝ – ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΟΝ

Απόδοση του Απολυτικίου του Αγίου Καλλινίκου

Απολυτίκιο (Ήχος α΄ – «Της ερήμου πολίτης»)

«Της Εδέσσης ποιμένα, Αρχιθύτην πανεύφημον, και της Εκκλησίας απάσης το λαμπρόν σεμνολόγημα, Καλλίνικον τιμήσωμεν πιστοί, του κλήρου και λαού τον ποδηγόν, ως πρεσβεύοντα απαύστως υπέρ αυτών, των εκβοώντων πάντοτε. Δόξα τω σε δοξάσαντι Χριστώ, δόξα τω σε αναδείξαντι, δόξα τω ενεργούντι δια σου πάσιν ιάματα.»

Το απολυτίκιο παρουσιάζει τον Άγιο Καλλίνικο ως τον φωτισμένο ποιμένα της Εκκλησίας της Εδέσσης και ως έναν αρχιερέα που τιμά όχι μόνο τη δική του Μητρόπολη αλλά ολόκληρη την Ορθόδοξη Εκκλησία. Οι πιστοί καλούνται να τον τιμήσουν, επειδή υπήρξε αληθινός πατέρας του κλήρου και του λαού, οδηγώντας τους με ασφάλεια στον δρόμο του Χριστού. Παράλληλα, το τροπάριο εκφράζει τη βεβαιότητα ότι ο Άγιος συνεχίζει και μετά την κοίμησή του να πρεσβεύει αδιάκοπα για όλους όσοι τον επικαλούνται με πίστη.

Το τελευταίο μέρος του ύμνου αποτελεί δοξολογία προς τον ίδιο τον Χριστό. Η Εκκλησία δεν αποδίδει τη δόξα στον Άγιο ως πηγή της αγιότητας, αλλά στον Θεό, ο οποίος τον δόξασε, τον ανέδειξε ως πρότυπο ποιμένα και ενεργεί μέσω αυτού θαυμαστές ιάσεις και ευεργεσίες προς τους ανθρώπους. Έτσι αναδεικνύεται η ορθόδοξη διδασκαλία ότι κάθε αγιότητα και κάθε θαύμα αποτελούν ενέργεια της θείας χάριτος.

Απόδοση του Κοντακίου του Αγίου Καλλινίκου

Κοντάκιο (Ήχος β΄)

«Τον μιμητήν του Σωτήρος Καλλίνικον, και της Εδέσσης ποιμένα τον άριστον, και Εκκλησίας απάσης το σέμνωμα, υμνολογήσωμεν πάντες φιλάγιοι, ημών γαρ εδείχθη το στήριγμα.»

Το κοντάκιο χαρακτηρίζει τον Άγιο Καλλίνικο ως γνήσιο μιμητή του Χριστού. Με ολόκληρη τη ζωή του προσπάθησε να εφαρμόσει το παράδειγμα του Κυρίου, υπηρετώντας με ταπείνωση, αγάπη και αυτοθυσία τον λαό που του εμπιστεύθηκε η Εκκλησία. Παράλληλα, προβάλλεται ως ο άριστος ποιμένας της Εδέσσης και ως καύχημα ολόκληρης της Εκκλησίας, επειδή η ζωή του αποτελεί ζωντανή απόδειξη της δύναμης του Ευαγγελίου.

Οι πιστοί καλούνται να τον υμνήσουν με ευγνωμοσύνη, διότι υπήρξε σταθερό πνευματικό στήριγμα για τον λαό του Θεού. Δεν καθοδήγησε μόνο τους ανθρώπους κατά τη διάρκεια της επίγειας ζωής του, αλλά εξακολουθεί με τις πρεσβείες του να ενισχύει και να στηρίζει όσους καταφεύγουν σε αυτόν με πίστη και ελπίδα.

Απόδοση του Μεγαλυναρίου του Αγίου Καλλινίκου

Μεγαλυνάριον

«Χαίροις Αιτωλίας θείος βλαστός, και ο Αρχιθύτης της Εδέσσης ο θαυμαστός, χαίροις Εκκλησίας, αγγλίσμα και δόξα, Καλλίνικε ποιμένων, το ακροθίνιον.»

Το Μεγαλυνάριο αποτελεί έναν ύμνο εγκωμιασμού προς τον Άγιο Καλλίνικο. Αρχικά τον χαιρετίζει ως «θείο βλαστό» της Αιτωλίας, δηλαδή ως το ευλογημένο πνευματικό τέκνο που ανέδειξε η περιοχή της γεννήσεώς του. Στη συνέχεια τον παρουσιάζει ως τον θαυμαστό αρχιερέα της Εδέσσης, ο οποίος με τη ζωή και τη διακονία του κόσμησε την τοπική Εκκλησία και άφησε ανεξίτηλο πνευματικό αποτύπωμα.

Ο ύμνος συνεχίζει χαρακτηρίζοντάς τον «αγλάισμα και δόξα» της Εκκλησίας, δηλαδή λαμπρό στολίδι και καύχημά της. Τέλος, τον αποκαλεί «το ακροθίνιον των ποιμένων», έκφραση που σημαίνει το εκλεκτότερο και πολυτιμότερο δώρο ανάμεσα στους ποιμένες της Εκκλησίας. Με τον τρόπο αυτό αναγνωρίζεται ότι ο Άγιος Καλλίνικος υπήρξε υπόδειγμα αρχιερέως, ο οποίος με την ταπείνωση, την αγάπη, την καθαρότητα του βίου και την ολοκληρωτική αφοσίωσή του στον Χριστό κατέλαβε ξεχωριστή θέση στη σύγχρονη εκκλησιαστική ιστορία.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

1. «Κανένας δεν μετάνιωσε που έμεινε κοντά στον Χριστό. Αντίθετα, πολλοί μετάνιωσαν που έζησαν μακριά από τον Χριστό.»

Σχολιασμός

Το σύντομο αυτό ρητό συνοψίζει ολόκληρη τη χριστιανική εμπειρία. Ο Άγιος Καλλίνικος δεν στηρίζεται σε μια θεωρητική σκέψη, αλλά σε μια αλήθεια που επιβεβαιώνεται από τη ζωή των ανθρώπων. Όσοι πορεύονται με εμπιστοσύνη στον Χριστό, ακόμη και αν αντιμετωπίζουν δυσκολίες, αποκτούν εσωτερική ειρήνη, ελπίδα και νόημα ζωής. Αντίθετα, όταν ο άνθρωπος απομακρύνεται από τον Θεό, συχνά βιώνει κενότητα, ανασφάλεια και μεταμέλεια για επιλογές που δεν του χάρισαν πραγματική χαρά.

Με τον λόγο αυτό ο Άγιος προτρέπει κάθε άνθρωπο να θεμελιώσει τη ζωή του στον Χριστό, διότι μόνο η σχέση μαζί Του παραμένει αμετάβλητη και δικαιώνει τον ανθρώπινο αγώνα.

2. «Πολλάκις νοσταλγώ τις ημέρες που καθόμασταν και λέγαμε τον πόνο μας, που ήταν πόνος κάθε χριστιανού να δει την Εκκλησία μας στην αρχαία δόξα της και το πρώτο μεγαλείο της.»

Σχολιασμός

Στο απόφθεγμα αυτό αποκαλύπτεται η μεγάλη αγάπη του Αγίου για την Εκκλησία. Δεν εκφράζει νοσταλγία για το παρελθόν από συναισθηματισμό, αλλά επιθυμία να δει την Εκκλησία να ακτινοβολεί ξανά με την πίστη, την αγιότητα και το ιεραποστολικό φρόνημα των πρώτων χριστιανικών χρόνων.

Ο πόνος του είναι πνευματικός. Θλίβεται όταν βλέπει τη χαλάρωση της πίστης και καλεί όλους τους πιστούς να συμβάλουν στην πνευματική αναγέννηση της Εκκλησίας μέσα από προσωπική μετάνοια και αγιασμένη ζωή.

3. «Προσωπικώς κατάλαβα ότι αριθμητικώς υπάρχουν αρκετοί εργάτες του Ευαγγελίου. Ποιοτικώς όχι πολλοί. Μας λείπει το σπουδαιότερο πράγμα, το πνεύμα του Χριστού, το οποίο τα πτυχία δεν μπορούν να μας το δώσουν.»

Σχολιασμός

Ο Άγιος δεν υποτιμά τη θεολογική μόρφωση ούτε τη σημασία των σπουδών. Υπενθυμίζει όμως ότι η γνώση από μόνη της δεν αρκεί. Η Εκκλησία χρειάζεται ανθρώπους που θα ζουν το Ευαγγέλιο και όχι απλώς θα το γνωρίζουν θεωρητικά.

Το «πνεύμα του Χριστού» αποκτάται με προσευχή, ταπείνωση, αγώνα και αγάπη. Ένας άνθρωπος μπορεί να διαθέτει πολλά επιστημονικά προσόντα, αλλά αν δεν έχει μέσα του την αγάπη του Χριστού, η διακονία του παραμένει ελλιπής. Το ρητό αυτό αποτελεί διαχρονική υπενθύμιση ότι η πνευματική ποιότητα υπερέχει πάντοτε της εξωτερικής κατάρτισης.

4. «Κοιτάζω γύρω μου, βλέπω αθλιότητα. Κοιτάζω μέσα μου, βλέπω βρωμιά. Γι' αυτό έβγαλα το συμπέρασμα· εάν ποθώ τον Χριστό, πρέπει να εργαστώ. Ο Κύριος κατά την ημέρα της Κρίσεως θα ζητήσει λόγο για όσα μπορούσα να κάνω για τη δόξα Του και δεν τα έκανα.»

Σχολιασμός

Το απόφθεγμα αυτό φανερώνει τη βαθιά ταπείνωση του Αγίου. Αντί να κατηγορεί μόνο τον κόσμο για την πνευματική του κατάσταση, στρέφει πρώτα το βλέμμα στον εαυτό του. Αναγνωρίζει ότι κάθε άνθρωπος έχει ανάγκη μετανοίας και προσωπικού αγώνα.

Παράλληλα υπενθυμίζει ότι ο Θεός θα ζητήσει από τον καθένα όχι μόνο για τα λάθη που έκανε, αλλά και για το καλό που μπορούσε να πραγματοποιήσει και αμέλησε. Έτσι, ο Άγιος καλεί τους χριστιανούς να μετατρέψουν την πίστη σε καθημερινή πράξη αγάπης και προσφοράς.

5. «Όταν ηρεμώ, σκέπτομαι ότι η ζωή είναι όντως πέλαγος τρικυμιώδες και μάλιστα τα κύματα προέρχονται από φιλικά πρόσωπα. Κανένας άνθρωπος του Θεού δεν πέρασε χωρίς θλίψεις και στενοχώριες.»

Σχολιασμός

Με ιδιαίτερο ρεαλισμό ο Άγιος περιγράφει τη ζωή ως μια θάλασσα γεμάτη κύματα και δυσκολίες. Επισημαίνει μάλιστα ότι πολλές πληγές προέρχονται από ανθρώπους που αγαπούμε ή εμπιστευόμαστε. Αυτή είναι μια εμπειρία που συναντάται συχνά στην ανθρώπινη ζωή.

Παρά τις δοκιμασίες όμως, ο Άγιος δεν οδηγείται στην απογοήτευση. Υπενθυμίζει ότι όλοι οι άνθρωποι του Θεού πέρασαν μέσα από θλίψεις, χωρίς όμως να χάσουν την πίστη και την ελπίδα τους. Οι δυσκολίες δεν αποτελούν ένδειξη εγκατάλειψης από τον Θεό, αλλά ευκαιρία πνευματικής ωρίμανσης και μεγαλύτερης εμπιστοσύνης στην πρόνοιά Του.

6. «Ο κλήρος του επισκόπου δεν είναι θρόνος, αλλά σταυρός. Ο επίσκοπος ανεβαίνει πρώτον εις τον Γολγοθάν. Σταυρός είναι το σύμβολον παντός χριστιανού και μάλιστα του αρχιερέως. "Ός ου λαμβάνει τον σταυρόν αυτού και ακολουθείπίσω μου, ουκ έστι μου άξιος" (Ματθ. 10,38).»

Σχολιασμός

Με αυτά τα λόγια ο Άγιος Καλλίνικος καταρρίπτει κάθε αντίληψη που βλέπει την αρχιεροσύνη ως αξίωμα εξουσίας ή κοινωνικής προβολής. Για τον ίδιο, ο επίσκοπος δεν καλείται να απολαμβάνει τιμές, αλλά να υπηρετεί, να θυσιάζεται και να σηκώνει καθημερινά τον σταυρό της ευθύνης του. Ο θρόνος του επισκόπου αποκτά νόημα μόνο όταν μετατρέπεται σε διακονία.

Η αναφορά στον Γολγοθά δείχνει ότι ο ποιμένας οφείλει να βαδίζει στα ίχνη του Χριστού. Αυτό σημαίνει κόπο, θυσίες, παρεξηγήσεις, δοκιμασίες και πολλές φορές μοναξιά. Ο Άγιος δεν διαχώριζε ποτέ τον εαυτό του από αυτόν τον δρόμο. Η ίδια του η ζωή απέδειξε ότι έζησε την αρχιεροσύνη ως σταυρική προσφορά προς τον Θεό και τον άνθρωπο.

7. «Εάν δεν προσέξουμε τα παιδιά μας, εάν δεν τα οδηγήσουμε στον δρόμο του Θεού, και αυτά θα καταστραφούν και εμείς θα κλάψουμε. Προσέχουμε τι θα φάνε και τι θα ντυθούν τα παιδιά και τα αφήνουμε νηστικά στην ψυχή. Όσους υλικούς θησαυρούς και αν αφήσουμε στα παιδιά μας, εάν δεν βάλουν τον Χριστό στην καρδιά τους, τίποτε δεν κάνουμε.»

Σχολιασμός

Το απόφθεγμα αυτό αποτελεί μία από τις πιο σημαντικές παιδαγωγικές παρακαταθήκες του Αγίου. Αναγνωρίζει τη φροντίδα των γονέων για τις υλικές

ανάγκες των παιδιών, αλλά υπενθυμίζει ότι υπάρχει μια ακόμη μεγαλύτερη ευθύνη: η πνευματική τους καλλιέργεια.

Ο Άγιος δεν υποτιμά την εκπαίδευση, την επαγγελματική αποκατάσταση ή την οικονομική ασφάλεια. Τονίζει όμως ότι όλα αυτά χάνουν την πραγματική τους αξία, όταν η ψυχή μένει χωρίς πίστη, αγάπη και σχέση με τον Θεό. Η οικογένεια καλείται να μεταδώσει στα παιδιά όχι μόνο γνώσεις και περιουσία, αλλά κυρίως ήθος, αξίες και χριστιανική ζωή.

8. «Ιδιαίτέρως με συγκινεί η νεολαία, η μαθητιώσα, η σπουδάζουσα και η στρατευομένη. Η νεολαία είναι το μέλλον της φυλής μας. Αν χάσουμε τη νεολαία, θα οδηγηθούμε στην καταστροφή. Η νεολαία είναι η ψυχή της Ελλάδος.»

Σχολιασμός

Ο Άγιος Καλλίνικος αγαπούσε ιδιαίτερα τους νέους. Δεν τους αντιμετώπιζε ως ανθρώπους που απλώς θα αποτελέσουν το μέλλον, αλλά ως το ζωντανό παρόν της Εκκλησίας και της κοινωνίας. Πίστευε ότι η πορεία ενός λαού εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αξίες που καλλιεργεί στη νέα γενιά.

Η ανησυχία του δεν αφορούσε μόνο τη μόρφωση των νέων, αλλά κυρίως τον πνευματικό τους προσανατολισμό. Όταν ένας νέος χάνει τις αξίες, την πίστη και το ιδανικό της προσφοράς, κινδυνεύει να παρασυρθεί από τον ατομισμό και την αδιαφορία. Αντίθετα, όταν θεμελιώνει τη ζωή του στην αλήθεια, την αγάπη και την ευθύνη, γίνεται δύναμη ανανέωσης για ολόκληρη την κοινωνία.

9. «Δεν έχει σημασία πότε κανείς φεύγει από τη ζωή. Όσο μακρά και αν φαίνεται η ζωή, είναι βραχεία. Σημασία έχει να φύγει κανείς από τον μάταιο αυτό κόσμο εν Κυρίω. Τότε μεταβαίνει από τον θάνατο στη ζωή.»

Σχολιασμός

Με τον λόγο αυτό ο Άγιος υπενθυμίζει ότι η αξία της ανθρώπινης ζωής δεν μετριέται με τα χρόνια, αλλά με τον τρόπο που ζει κανείς. Μπορεί κάποιος να ζήσει πολλά χρόνια χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο, ενώ ένας άλλος να ζήσει λιγότερο, αλλά να αφήσει πίσω του σπουδαία πνευματική παρακαταθήκη.

Η χριστιανική πίστη βλέπει τον θάνατο όχι ως τέλος, αλλά ως μετάβαση στη ζωή της Βασιλείας του Θεού. Για τον λόγο αυτό ο Άγιος καλεί τους ανθρώπους να προετοιμάζονται καθημερινά για αυτή τη συνάντηση με τον Χριστό, ζώντας με μετάνοια, αγάπη και ελπίδα.

10. «Από τη μακαρίτισσα μητέρα μου έμαθα ότι πρέπει να είμαι ευγνώμων.»

Σχολιασμός

Το σύντομο αυτό απόφθεγμα φανερώνει πόσο μεγάλη επίδραση άσκησε η μητέρα του στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του. Ο Άγιος αναγνωρίζει ότι η ευγνωμοσύνη δεν είναι απλώς ένας καλός τρόπος συμπεριφοράς, αλλά μία βαθιά χριστιανική αρετή.

Ο άνθρωπος που ευγνωμονεί αναγνωρίζει ότι όλα όσα έχει αποτελούν δώρα του Θεού και καρπούς της αγάπης των συνανθρώπων του. Αντίθετα, η αχαριστία γεννά εγωισμό και απομακρύνει τον άνθρωπο από τον Θεό. Με το προσωπικό του παράδειγμα ο Άγιος δείχνει ότι ακόμη και ένας μεγάλος επίσκοπος δεν ξεχνά ποτέ εκείνους που τον διαμόρφωσαν στα πρώτα χρόνια της ζωής του.

11. «Ότι κάνουμε για τη μητέρα είναι μηδαμινό. Η μάνα προσφέρει τόσα, ώστε οποιαδήποτε θυσία για αυτήν είναι ανάξια λόγου.»

Σχολιασμός

Ο Άγιος Καλλίνικος εκφράζει με συγκινητικό τρόπο την ευγνωμοσύνη του προς τη μητέρα. Αναγνωρίζει ότι η μητρική αγάπη χαρακτηρίζεται από ανιδιοτέλεια, θυσία και αδιάκοπη προσφορά. Από τη στιγμή της γέννησης του παιδιού, η μητέρα αφιερώνει τη ζωή της στη φροντίδα, στην ανατροφή και στην πνευματική του διαμόρφωση, χωρίς να περιμένει ανταλλάγματα.

Με τον λόγο αυτό ο Άγιος υπενθυμίζει ότι η τιμή προς τη μητέρα δεν αποτελεί απλώς κοινωνική υποχρέωση, αλλά έκφραση ευγνωμοσύνης και εφαρμογή της εντολής του Θεού για τον σεβασμό προς τους γονείς. Όσο κι αν προσπαθήσει ο άνθρωπος να ανταποδώσει όσα έλαβε από τη μητέρα του, πάντοτε θα αισθάνεται ότι η δική της προσφορά υπήρξε πολύ μεγαλύτερη.

12. «Μάνα λέγω και μου φαίνεται ότι μοσχοβολάει το στόμα μου.»

Σχολιασμός

Η φράση αυτή είναι από τις πιο ποιητικές και τρυφερές του Αγίου Καλλινίκου. Η λέξη «μάνα» δεν αποτελεί απλώς έναν οικογενειακό τίτλο, αλλά συμπυκνώνει όλα τα αισθήματα της αγάπης, της ασφάλειας, της στοργής και της θυσίας. Η εικόνα της «ευωδίας» δηλώνει ότι μόνο και μόνο η αναφορά της μητέρας γεμίζει την καρδιά του ανθρώπου με ευγνωμοσύνη και συγκίνηση.

Παράλληλα, ο Άγιος θέλει να αναδείξει την ιερότητα της μητρότητας. Η μητέρα είναι το πρώτο πρόσωπο που διδάσκει την αγάπη, την προσευχή και την εμπιστοσύνη στον Θεό. Γι' αυτό και η μνήμη της παραμένει πάντοτε ευλογημένη.

13. «Δεν έχουμε καταλάβει τη δύναμη που έχει η προσευχή. Εκλιπαρούμε ανθρώπους, προσκυνούμε τα δημιουργήματα του Θεού, ελπίζουμε στους ανθρώπους, και το αποτέλεσμα είναι αποτυχία και απελπισία.»

Σχολιασμός

Ο Άγιος Καλλίνικος επισημαίνει ότι ο άνθρωπος συχνά αναζητά λύσεις αποκλειστικά στις ανθρώπινες δυνάμεις, παραμερίζοντας τη δύναμη της προσευχής. Δεν απορρίπτει τη βοήθεια των ανθρώπων ούτε την αξία της επιστήμης και της συνεργασίας. Θέλει όμως να τονίσει ότι η πρώτη και σταθερότερη ελπίδα του χριστιανού πρέπει να είναι ο Θεός.

Η προσευχή δεν αποτελεί φυγή από την πραγματικότητα, αλλά ζωντανή σχέση με τον Δημιουργό. Μέσα από αυτήν ο άνθρωπος λαμβάνει δύναμη, διάκριση, υπομονή και ειρήνη. Όταν η ζωή στηρίζεται αποκλειστικά στις ανθρώπινες δυνατότητες, εύκολα οδηγείται στην απογοήτευση. Αντίθετα, η εμπιστοσύνη στον Θεό γεννά ελπίδα ακόμη και στις πιο δύσκολες περιστάσεις.

14. «Ο αμαρτωλός είναι σαν καρκινοπαθής. Το φάρμακο είναι η Ιερά Εξομολόγηση, που προσφέρεται δωρεάν, κι όμως πολλοί προτιμούν να μένουν στην ασθένεια. Η ψυχή μας αναζητεί τον Σωτήρα. Ο Σωτήρας, ο Χριστός, μας περιμένει στο εξομολογητήριο.»

Σχολιασμός

Με μια πολύ χαρακτηριστική εικόνα ο Άγιος παρομοιάζει την αμαρτία με σοβαρή ασθένεια. Όπως ένας άνθρωπος που πάσχει σωματικά αναζητά αμέσως θεραπεία,

έτσι και ο άνθρωπος που πληγώνεται από την αμαρτία χρειάζεται να αναζητήσει το φάρμακο της ψυχής.

Το φάρμακο αυτό είναι το μυστήριο της Ιεράς Εξομολογήσεως. Δεν παρουσιάζεται ως τιμωρία ή ως ψυχολογική εκτόνωση, αλλά ως τόπος συναντήσεως με τον ίδιο τον Χριστό, ο οποίος συγχωρεί, θεραπεύει και ανακαινίζει τον άνθρωπο. Ο Άγιος υπενθυμίζει ότι η θεία συγχώρηση είναι δώρο που προσφέρεται δωρεάν σε όλους, αρκεί να υπάρχει ειλικρινής μετάνοια.

15. «Ο καθένας μας είναι ένας μικρός ιεραπόστολος. Άλλος μιλά με τα λόγια του, άλλος με τις πράξεις του, άλλος με τη ζωή του. Είμαστε όλοι μικροί Απόστολοι.»

Σχολιασμός

Το απόφθεγμα αυτό φανερώνει τη βαθιά εκκλησιολογική σκέψη του Αγίου Καλλινίκου. Η διάδοση του Ευαγγελίου δεν αποτελεί έργο μόνο των κληρικών ή των ιεραποστόλων. Κάθε βαπτισμένος χριστιανός έχει την ευθύνη να μαρτυρεί την πίστη του στον χώρο όπου ζει και εργάζεται.

Η πιο δυνατή μαρτυρία δεν είναι πάντοτε τα λόγια. Είναι το παράδειγμα της ζωής. Ένας άνθρωπος που συγχωρεί, αγαπά, υπηρετεί και ζει με συνέπεια το Ευαγγέλιο γίνεται σιωπηλός αλλά ισχυρός κήρυκας του Χριστού. Με τον τρόπο αυτό ο Άγιος καλεί όλους τους πιστούς να αισθανθούν υπεύθυνοι για την πνευματική οικοδομή της Εκκλησίας και του κόσμου.

16. «Είμαι αμαρτωλός επίσκοπος, αλλά αγαπώ τον Θεό και την Εκκλησία.»

Σχολιασμός

Αυτό το απόφθεγμα αποτελεί ίσως το πιο χαρακτηριστικό γνώρισμα της προσωπικότητας του Αγίου Καλλινίκου. Παρότι υπήρξε επίσκοπος με αναγνωρισμένη αγιότητα, δεν θεώρησε ποτέ τον εαυτό του αναμάρτητο ή ανώτερο από τους άλλους. Αντίθετα, μιλούσε πάντοτε με βαθιά ταπείνωση, αναγνωρίζοντας τη δική του ανθρώπινη αδυναμία.

Η δύναμή του δεν βρισκόταν στην αυτοπεποίθηση, αλλά στην αγάπη του προς τον Θεό και την Εκκλησία. Αυτή η ταπείνωση ήταν το θεμέλιο της πνευματικής του ζωής και ο λόγος για τον οποίο αγαπήθηκε τόσο πολύ από τον λαό. Όσο περισσότερο πλησίαζε τον Θεό, τόσο περισσότερο αισθανόταν την ανάγκη της θείας χάριτος. Η στάση αυτή αποτελεί διαχρονικό παράδειγμα για κάθε χριστιανό, υπενθυμίζοντας ότι η αληθινή αγιότητα συνοδεύεται πάντοτε από βαθιά ταπείνωση, αγάπη και εμπιστοσύνη στον Θεό.

17. «Έχομεν σφοδράν επιθυμίαν η καθ' ημάς Ιερά Μητρόπολις να είναι τμήμα της Βασιλείας του Θεού και να επικρατεί εν αυτή η ειρήνη, η χαρά και άπαντες οι καρποί του Αγίου Πνεύματος.»

Σχολιασμός

Με το απόφθεγμα αυτό ο Άγιος Καλλίνικος αποκαλύπτει το βαθύτερο όραμά του για την Εκκλησία. Δεν ενδιαφέρεται πρωτίστως για την εξωτερική ανάπτυξη μιας Μητροπόλεως ούτε για τη διοικητική της οργάνωση, αλλά για την πνευματική της ζωή. Επιθυμεί κάθε ενορία και κάθε πιστός να ζουν ήδη από την παρούσα ζωή την εμπειρία της Βασιλείας του Θεού.

Η ειρήνη, η χαρά, η αγάπη, η πραότητα, η αγαθότητα και όλοι οι καρποί του Αγίου Πνεύματος αποτελούν τα αληθινά γνωρίσματα μιας ζωντανής εκκλησιαστικής κοινότητας. Όταν αυτά υπάρχουν, τότε η Εκκλησία γίνεται τόπος παρηγοριάς,

ενότητας και σωτηρίας. Ο λόγος του Αγίου παραμένει διαχρονικός, υπενθυμίζοντας ότι η αποστολή της Εκκλησίας είναι πρωτίστως να μεταμορφώνει τις καρδιές των ανθρώπων.

18. «Ζωή δεν είναι η τροφή, η ενδυμασία ή η απόλαυση των υλικών αγαθών. Ζωή είναι ανύψωση, είναι ομοίωση με τον Θεό... Να μεταβάλουμε τον χρόνο σε χρυσό της αρετής.»

Σχολιασμός

Το απόφθεγμα αυτό αποτελεί μία ολοκληρωμένη διδασκαλία για τον σκοπό της ανθρώπινης ζωής. Ο Άγιος υπενθυμίζει ότι ο άνθρωπος δεν δημιουργήθηκε μόνο για να ικανοποιεί τις βιολογικές και υλικές του ανάγκες. Όλα αυτά είναι απαραίτητα, αλλά δεν αποτελούν τον τελικό προορισμό του.

Η πραγματική ζωή είναι η συνεχής πνευματική πρόοδος, η προσπάθεια να μοιάσει ο άνθρωπος στον Θεό μέσα από την αγάπη, την ταπείνωση, τη δικαιοσύνη και την αγιότητα. Γι' αυτό προτρέπει να αξιοποιούμε σωστά τον χρόνο που μας χαρίζει ο Θεός. Ο χρόνος είναι πολύτιμο δώρο και δεν πρέπει να σπαταλάται σε πράγματα χωρίς ουσιαστική αξία. Κάθε ημέρα μπορεί να γίνει ευκαιρία για ένα καλό έργο, για μία πράξη αγάπης, για περισσότερη προσευχή και πνευματική πρόοδο. Έτσι ο χρόνος μετατρέπεται, όπως χαρακτηριστικά λέγει, σε «χρυσό της αρετής».

19. «Ο αναστάς σταυρωμένος Κύριος μας λύτρωσε από τον θάνατο και τον φόβο του θανάτου... Ένα μόνο ας μας απασχολεί· να ζήσουμε κατά Χριστόν.»

Σχολιασμός

Στο απόφθεγμα αυτό ο Άγιος στρέφει το βλέμμα των πιστών στο κεντρικό γεγονός της χριστιανικής πίστης, την Ανάσταση του Χριστού. Με την Ανάστασή Του ο θάνατος δεν αποτελεί πλέον το τέλος της ανθρώπινης υπάρξεως, αλλά πέρασμα προς την αιώνια ζωή.

Γι' αυτό ο Άγιος προτρέπει να μη μας κυριεύει ο φόβος του θανάτου ούτε η απελπισία όταν χάνουμε αγαπημένα μας πρόσωπα. Ο φυσικός ανθρώπινος πόνος υπάρχει, αλλά φωτίζεται από την ελπίδα της Αναστάσεως. Το ουσιαστικό ερώτημα δεν είναι πόσο θα ζήσει κανείς, αλλά αν θα ζήσει σύμφωνα με το Ευαγγέλιο. Η ένωση με τον αναστημένο Χριστό δίνει νέο νόημα σε ολόκληρη την ανθρώπινη ζωή.

20. «Η φιλανθρωπία είναι έργο καθαρά χριστιανικό... Το αιώνιο νόμισμα έχει δύο όψεις· στη μία αναγράφεται η λέξη "Αγιότητα" και στην άλλη η λέξη "Αγάπη".»

Σχολιασμός

Ο Άγιος Καλλίνικος θεωρεί ότι η φιλανθρωπία αποτελεί φυσική έκφραση της χριστιανικής ζωής. Δεν αρκεί ο άνθρωπος να προσεύχεται ή να συμμετέχει στη λατρεία της Εκκλησίας. Η αγάπη προς τον Θεό πρέπει να εκδηλώνεται έμπρακτα με ενδιαφέρον για κάθε συνάνθρωπο που υποφέρει.

Ιδιαίτερα όμορφη είναι η εικόνα του «αιώνιου νομίσματος». Όπως ένα νόμισμα έχει δύο αχώριστες όψεις, έτσι και η αγιότητα δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς αγάπη, ούτε η πραγματική αγάπη χωρίς σχέση με τον Θεό. Ο άνθρωπος που επιδιώκει την προσωπική του αγιότητα αλλά αδιαφορεί για τον πόνο των άλλων δεν έχει κατανοήσει το Ευαγγέλιο. Αντίστοιχα, η φιλανθρωπία αποκτά το πλήρες νόημά της όταν πηγάζει από την αγάπη προς τον Χριστό.

21. «Ο σύγχρονος ανθρωπότης περιμένει να ιδεί καλύτερας ημέρας και βλέπει το αντίθετον. Αγωνιά, τρέμει, ανησυχεί, πάσχει, υποφέρει... Οι άνθρωποι, χωρίς τον Θεάνθρωπον, οδηγούνται εις την καταστροφήν. Η σωτηρία ημών προέρχεται εκ των ουρανών.»

Σχολιασμός

Ο Άγιος Καλλίνικος περιγράφει με ιδιαίτερη διορατικότητα την αγωνία του σύγχρονου ανθρώπου. Παρά τη μεγάλη πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας, οι άνθρωποι εξακολουθούν να ζουν με φόβο, ανασφάλεια και αβεβαιότητα για το μέλλον. Οι πόλεμοι, οι κοινωνικές κρίσεις και η ηθική σύγχυση γεννούν ένα αίσθημα διαρκούς ανησυχίας.

Ο Άγιος δεν θεωρεί ότι η αιτία αυτής της κατάστασης είναι μόνο οι εξωτερικές συνθήκες. Πιστεύει ότι η βαθύτερη ρίζα βρίσκεται στην απομάκρυνση του ανθρώπου από τον Θεό. Όταν ο άνθρωπος στηρίζεται αποκλειστικά στις δικές του δυνάμεις, εύκολα οδηγείται στην απογοήτευση. Αντίθετα, η ελπίδα που πηγάζει από τον Χριστό δίνει νόημα, δύναμη και προοπτική ακόμη και μέσα στις μεγαλύτερες δυσκολίες. Το μήνυμα του Αγίου παραμένει επίκαιρο, υπενθυμίζοντας ότι η αληθινή ειρήνη δεν κατακτάται μόνο με ανθρώπινες προσπάθειες, αλλά αποτελεί καρπό της παρουσίας του Θεού στη ζωή μας.

22. «Ας ρίψομεν ερευνητικόν βλέμμα εις τας καρδίας μας... Μήπως το συμφέρον μάς καθοδηγεί; Μήπως το Ευαγγέλιο είναι άγνωστο; Μήπως ο Ιερός Ναός είναι ξένος προς ημάς; Μήπως τα Άχραντα Μυστήρια και η Ιερά Εξομολόγησις είναι άγνωστα;»

Σχολιασμός

Το απόφθεγμα αυτό αποτελεί μια πρόσκληση σε ειλικρινή αυτοεξέταση. Ο Άγιος δεν σπεύδει να καταδικάσει τον κόσμο, αλλά καλεί κάθε άνθρωπο να εξετάσει πρώτα τη δική του καρδιά. Με διαδοχικά ερωτήματα φέρνει τον αναγνώστη μπροστά στην προσωπική του ευθύνη και τον καλεί να αναρωτηθεί ποια θέση κατέχει πραγματικά ο Θεός στη ζωή του.

Η ουσία του μηνύματος είναι ότι η χριστιανική ζωή δεν εξαντλείται σε μια τυπική ιδιότητα ή σε μια εξωτερική παράδοση. Χρειάζεται ζωντανή σχέση με το Ευαγγέλιο, συμμετοχή στη λατρεία της Εκκλησίας, εξομολόγηση, Θεία Ευχαριστία και καθημερινός αγώνας. Όταν αυτά απουσιάζουν, η πίστη κινδυνεύει να γίνει επιφανειακή και αδύναμη. Ο λόγος του Αγίου λειτουργεί ως καθρέφτης που μας βοηθά να δούμε με ειλικρίνεια την πνευματική μας κατάσταση.

23. «Η Μεγαλομάρτυς Αγία Χρυσή δεν απέθανεν. Ζει και θριαμβεύει εις την εν ουρανοίς θριαμβεύουσαν Εκκλησίαν... Φωτίζει τους νέους και τας νέας να είναι πιστοί εις την Ορθόδοξον Πίστιν.»

Σχολιασμός

Με το απόφθεγμα αυτό ο Άγιος εκφράζει τη ζωντανή πίστη της Ορθόδοξης Εκκλησίας ότι οι Άγιοι δεν αποτελούν πρόσωπα του παρελθόντος, αλλά ζουν αιώνια κοντά στον Θεό και συνεχίζουν να πρεσβεύουν για τον κόσμο.

Η ιδιαίτερη αναφορά στην Αγία Χρυσή φανερώνει και την αγάπη του προς τους τοπικούς Αγίους της Μητροπόλεώς του, τους οποίους ανέδειξε και τίμησε ιδιαίτερα. Θεωρεί ότι οι Άγιοι αποτελούν φωτεινά πρότυπα για τη νεολαία, επειδή αποδεικνύουν ότι η πίστη μπορεί να νικήσει κάθε φόβο, πίεση και δοκιμασία. Με τη

ζωή τους εμπνέουν τους νέους να παραμένουν σταθεροί στις χριστιανικές αξίες ακόμη και όταν αυτό απαιτεί θυσίες.

24. «Να κάνουμε το καλό, να ευεργετούμε τους άλλους, να εξυπηρετούμε τους συνανθρώπους μας... Η αγάπη δεν πρέπει να περιορίζεται σε στενά όρια, αλλά να εκτείνεται προς όλους.»

Σχολιασμός

Εδώ ο Άγιος Καλλίνικος περιγράφει την πρακτική εφαρμογή της χριστιανικής αγάπης. Δεν αρκεί να αγαπά κανείς μόνο όσους τον αγαπούν ή μόνο τα μέλη της οικογένειάς του. Η αγάπη του Χριστού αγκαλιάζει κάθε άνθρωπο, χωρίς διακρίσεις.

Το καλό μπορεί να εκφραστεί με πολλούς τρόπους: με έναν λόγο παρηγοριάς, με μια πράξη βοήθειας, με συγχώρηση, με υπομονή ή με διακριτική προσφορά. Ο άνθρωπος γίνεται πραγματικά ευτυχισμένος όταν δεν ζει μόνο για τον εαυτό του, αλλά γίνεται πηγή χαράς και ελπίδας για τους άλλους. Έτσι, η καθημερινότητα μετατρέπεται σε χώρο άσκησης της αγάπης και της διακονίας.

25. «Ο άνθρωπος προσπαθεί να σβήσει τη δίψα του στα θολά νερά του υλισμού και να χορτάσει την πείνα του με τα ξυλοκέρατα της αμαρτίας... Άνευ Χριστού χάος· με τον ενανθρωπήσαντα Θεό, χαρά, ευλογία, ζωή και ευτυχία.»

Σχολιασμός

Το τελευταίο αυτό απόφθεγμα συνοψίζει τη βασική διδασκαλία του Αγίου Καλλινίκου. Χρησιμοποιώντας έντονες βιβλικές εικόνες, δείχνει ότι ο άνθρωπος πολλές φορές αναζητά την ευτυχία εκεί όπου δεν μπορεί να τη βρει. Ο υλισμός, η υπερβολική προσκόλληση στις απολαύσεις και η αμαρτία υπόσχονται ικανοποίηση, αλλά τελικά αφήνουν την ψυχή άδεια και ανικανοποίητη.

Η αναφορά στα «ξυλοκέρατα» θυμίζει την παραβολή του Ασώτου Υιού και υπογραμμίζει ότι ο άνθρωπος απομακρύνεται από την αληθινή του πατρίδα όταν ζει χωρίς τον Θεό. Ο Άγιος δεν διατυπώνει απλώς μια ηθική προτροπή· προσφέρει μια πρόταση ζωής. Η πραγματική πληρότητα βρίσκεται στον ενανθρωπήσαντα Χριστό, ο οποίος χαρίζει ειρήνη, ελπίδα, νόημα και αληθινή χαρά. Το μήνυμά του είναι αισιόδοξο και παρηγορητικό: όσο κι αν έχει απομακρυνθεί ο άνθρωπος, μπορεί πάντοτε να επιστρέψει στον Θεό και να ανακαλύψει ξανά τη ζωή που πραγματικά αναζητά.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟ ΕΠΙΣΚΟΠΟ ΕΔΕΣΣΗΣ, ΠΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΑΛΜΩΠΙΑΣ

Ἄγγελος ἐπ' ἐσχάτων ὡς Ἐπίσκοπος ὤφθης,
Καλλίνικε ποιμένων ακρότης· (ἐκ γ')

Ἀρχιθύτης γὰρ κατασταθεὶς, σοφῶς τὴν συν Μητρόπολιν θεόφρον καθωδήγησας,
διό σοι καὶ ἐβόων ταῦτα·

Χαίρε ὁ γόνος τῆς Αἰτωλίας·
Χαίρε τὸ ἄνθος τῆς Ἐκκλησίας·
Χαίρε, Ἐπισκόπων αγίων τὸ καύχημα·
Χαίρε κληρικῶν ἐναρέτων υπόδειγμα·
Χαίρε ἄνερ εὐλαβέστατε Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ·
Χαίρε φύλαξ ἐτοιμότητος τῶν προβάτων τῶν αὐτοῦ·
Χαίρε τῶν Ἐδεσσαίων ὁ σεμνὸς ἱεράρχης·
Χαίρε, τῶν εὐσεβούντων πιστῶν ποδηγέτης·
Χαίρε χοροῖς αγίων συμμετοχός·
Χαίρε ποιμένων θεῖον διάδοχος·
Χαίρε κηρύκων Θεοῦ θιασώτης·
Χαίρε μερόπων πιστῶν προστάτης·
Χαίρες, πάτερ καλλίνικε.

Ἑρμηνευτικὴ ἀπόδοση τοῦ Χαιρετισμοῦ

Ὁ παραπάνω ὕμνος ἀποτελεῖ ἓνα ἐγκωμιαστικὸ χαιρετισμὸ πρὸς τὸν Ἅγιον Καλλίνικο, στὸν ὁποῖο ἡ Ἐκκλησία ἐκφράζει τὸν σεβασμὸ, τὴν εὐγνωμοσύνη καὶ τὴν ἀγάπη τῆς γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴν ποιμαντικὴ τοῦ διακονία. Μὲ ποιητικὴ γλῶσσα παρουσιάζονται οἱ ἀρετές, τὸ ἔργο καὶ ἡ αγιότητά του, ἐνῶ κάθε «Χαίρε» ἀποτελεῖ μιὰ ξεχωριστὴ τιμητικὴ προσφώνηση.

Ὁ ὑμνογράφος χαρακτηρίζει τὸν Ἅγιον Καλλίνικο ὡς «**ἄγγελο τῶν ἐσχάτων χρόνων**», θέλοντας νὰ δείξει ὅτι, σὲ μιὰ ἐποχὴ πνευματικῆς σύγχυσης καὶ δοκιμασιῶν, ἀναδείχθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ ὡς φωτεινὸς ἀγγελιοφόρος τοῦ Εὐαγγελίου. Δὲν ἦταν ἀπλῶς ἓνας διοικητὴς τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἓνας ἐπίσκοπος ποὺ μὲ τὴ ζωὴ, τὴ διδασκαλίαν καὶ τὸ προσωπικὸ τοῦ παράδειγμα καθοδηγοῦσε τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὸν Χριστό.

Στὴ συνέχεια τὸν ἀποκαλεῖ **κορυφαῖο μεταξύ τῶν ποιμένων**, διότι ἀσκήσε τὴν ἀρχιερατικὴ τοῦ διακονία μὲ σοφία, διάκριση, ταπείνωση καὶ αὐταπάρνηση. Ὡς ἀρχιερέας τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης διαποίμανε μὲ σύνεση τὸ ποίμνιό του, ὀδηγώντας τοὺς πιστοὺς στὸν δρόμο τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς σωτηρίας. Ἡ ποιμαντικὴ τοῦ μέριμνα δὲν περιοριζόταν στὴ διοίκηση τῆς Μητροπόλεως, ἀλλὰ ἐκφραζόταν καθημερινὰ μὲ ἀγάπη, προσωπικὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἀνιδιοτελὴ προσφορά πρὸς κάθε ἄνθρωπο.

Ὁ ὕμνος στὴ συνέχεια στρέφεται στὴν καταγωγή τοῦ Αγίου καὶ τὸν ἀποκαλεῖ **γόνο τῆς Αἰτωλίας**. Ἡ ἰδιαίτερη πατρίδα τοῦ τιμάται, ἐπειδὴ ἀνέδειξε ἓνα τόσο σπουδαῖο ἱεράρχη. Ταυτόχρονα χαρακτηρίζεται **ἄνθος τῆς Ἐκκλησίας**, δηλαδή ἓνας ἄνθρωπος ποὺ μὲ τὴν καθαρότητα τῆς ζωῆς του, τὴν εὐωδία τῶν ἀρετῶν του καὶ τὴν αγιότητά του κόσμησε ολόκληρὴ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία.

Ἰδιαίτερη σημασία ἔχει καὶ ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ὡς **καύχημα τῶν αγίων ἐπισκόπων** καὶ **υπόδειγμα τῶν ἐνάρετων κληρικῶν**. Ἡ Ἐκκλησία τὸν προβάλλει ὡς παράδειγμα πρὸς μίμηση γιὰ ὅλους τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς ἱερεῖς. Ἡ

ταπεινοφροσύνη, η απλότητα, η εργατικότητα, η αφιλαργυρία, η αγάπη προς τον λαό και η ολοκληρωτική αφοσίωσή του στον Θεό αποτελούν πρότυπο ποιμαντικής διακονίας μέχρι και σήμερα.

Στη συνέχεια ο υμνογράφος τον προσφωνεί ως **ευλαβέστατο άνδρα της Εκκλησίας του Χριστού και τίμιο φύλακα των προβάτων Του**. Με τις εκφράσεις αυτές παρουσιάζεται ο Άγιος ως αληθινός ποιμένας, ο οποίος προστάτευσε το ποίμνιό του από πνευματικούς κινδύνους, δίδαξε την ορθή πίστη και στάθηκε δίπλα στους ανθρώπους με πατρική αγάπη. Δεν αναζήτησε ποτέ προσωπική δόξα ή εξουσία, αλλά αφιερώθηκε ολοκληρωτικά στη διακονία της Εκκλησίας.

Ο ύμνος συνεχίζει χαρακτηρίζοντάς τον **σεμνό ιεράρχη των Εδεσσαίων και πνευματικό οδηγό όλων των ευσεβών πιστών**. Η τοπική Εκκλησία της Έδεσσας τον θεωρεί μέχρι σήμερα προστάτη και πατέρα της, ενώ η πνευματική του ακτινοβολία ξεπέρασε τα όρια της Μητροπόλεως του και έγινε γνωστή σε ολόκληρη την Ελλάδα. Με τη διδασκαλία και το παράδειγμά του ενέπνευσε αμέτρητους ανθρώπους να ζήσουν πιο συνειδητά την πίστη τους.

Στη συνέχεια ο Άγιος υμνείται ως **συμμέτοχος της χορείας των Αγίων και διάδοχος των θείων ποιμένων της Εκκλησίας**. Με την αγιοκατάταξή του αναγνωρίστηκε επίσημα αυτό που ήδη πίστευε ο πιστός λαός: ότι ο Καλλίνικος ανήκει πλέον στη χορεία των Αγίων και συνεχίζει να πρεσβεύει ενώπιον του Θεού για όλους όσους επικαλούνται τη βοήθειά του.

Τέλος, ο ύμνος τον αποκαλεί **συνεργό των κηρύκων του Θεού και προστάτη των πιστών ανθρώπων**, υπογραμμίζοντας ότι εξακολουθεί να αποτελεί πνευματικό στήριγμα της Εκκλησίας. Όπως κατά την επίγεια ζωή του στήριζε, παρηγορούσε και καθοδηγούσε το ποίμνιό του, έτσι και τώρα, από την ουράνια δόξα, πρεσβεύει για όλους όσους προστρέχουν με πίστη στη χάρη του.

Ο χαιρετισμός ολοκληρώνεται με την απλή αλλά ιδιαίτερα συγκινητική προσφώνηση **«Χαίρε, πάτερ Καλλίνικε»**. Μέσα σε αυτή τη σύντομη φράση συμπυκνώνεται όλη η αγάπη, η ευγνωμοσύνη και η τιμή της Εκκλησίας προς έναν επίσκοπο που έζησε με αυθεντική ταπείνωση, αγάπη και αγιότητα. Ο ύμνος δεν αποτελεί μόνο εγκώμιο προς το πρόσωπό του, αλλά και πρόσκληση προς όλους τους πιστούς να ακολουθήσουν το παράδειγμά του, έχοντας ως κέντρο της ζωής τους τον Χριστό, την Εκκλησία και τη διακονία προς τον συνάνθρωπο.

Είθε να έχουμε την ευχή και την ευλογία Του.

Πηγές- Βιβλιογραφία:

1. Ημερολόγιον 2004. Ιεράς Μητροπόλεως Εδέσσης, Πέλλης & Αλμωπίας
2. Ημερολόγιον 2014. Ιεράς Μητροπόλεως Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου
3. Ημερολόγιον 2022. Ιεράς Μητροπόλεως Εδέσσης, Πέλλης & Αλμωπίας
4. Ημερολόγιον 2023. Ιεράς Μητροπόλεως Καστορίας
5. Ημερολόγιον 2024. Ιεράς Μητροπόλεως Άρτης
6. Ημερολόγιον 2024. Νέοι Άγιοι της Εκκλησίας. Εκδόσεις Σαΐτης
7. Μητροπολίτου Ναύπακτου Ιεροθέου. Κόσμημα της Εκκλησίας
8. Μητροπολίτου Ναύπακτου Ιεροθέου. Καλλίνικος Μητροπολίτης Εδέσσης μία οσία μορφή

